

מילים לקריאה וכתיבה אקדמית

Academic reading and writing glossary

מילות קישור הן מילים שתפקידן לחבר בין משפטים. (conjunctions)

מילות קישור	כאשר רוצים:
למשל, לדוגמא, כגון	לתאר To illustrate, describe
למעשה, כיוון ש..., משום ש..., כדי, כלומר, מפני ש..., בגלל ה..., זאת אומרת, בעצם	להסביר To explain
לדעת... לדעתי, יש דעות לכאן ולכאן, מקובל לחשוב ש..., חושב ש..., טוען ש...	לציין דעה To express an opinion
לדוגמה, למשל, כמו, כגון	לתת דוגמה Give an Example
גם, בנוסף, בנוסף לך, כמו כן, נוסף על זאת, מעבר לך, שוב	להוסיף To add
נשאלת השאלה, אם כן,	לשאול שאלה To ask a question
כדי, על מנת	לציין מטרה (משפטי תכלית) Show intent
לכן, מסיבה זו, בשל כך	לתת סיבה (משפטי סיבה) Show cause
בהתאם, כתוצאה, היות ש, אז, לכן, מכיוון ש	לתת תוצאה (משפטי תוצאה) Consequence
בדרך כלל, באופן כללי, כרגיל, כמקובל	להכליל To Generalize
במילים אחרות, זאת אומרת, כלומר, בקיצור, בקצרה, לומר זאת אחרת	להדגיש, לחזק To emphasize
למרות זאת, למרות ש..., אף על פי ש..., בכל זאת, אם כי	לומר (משפטי ויתור) To concede
לפני כן, לפני קודם, ראשית, בשעה ש...	להראות זמן (משפטי זמן) To show time
מאוחר יותר, אחר כך, אחר, אחרי, לאחר, לסיכום	
כאן, שם, מעבר ל-, קרוב, הפוך, מתחת, מעל, ימינה, שמאלה	להראות כיוון To give direction
ראשית, ראשית כל, בתחילה, במקום ראשון, באותו הזמן, לעת עתה, בינתיים, השלב הבא, הצעד הבא, יותר מאוחר, אחר כך, הבא, אז, בקרוב, מוקדם יותר, מאוחר יותר, אחר כך, לאחר מכן, לסיכום	לסדר To create a series, organize
דרך אגב, במקרה	לסטות To deviate
בדומה, בדומה לך, כמו, כמו כן, בהתאם, בהשוואה ל-, כגון, מעבר לך	להשוות (משפטי השוואה) To compare
לעומת זאת, לעומתו, לעומתם, בניגוד לך, אולם, במקום, אגב, למרות	להתנגד (משפטי ניגוד) To contradict
ברור ש..., כמוכן, אכן	להבהיר To Clarify
למרבה הצער, לצערי, לרע המזל	להביע צער To express sadness, remorse
למרבה המזל, למזלי, לשמחתי	להביע שמחה To express good fortune

דוגמאות

- למעשה, בעצם** actually, in fact, as a matter of fact

היום הגשתי את עבודת הגמר בהיסטוריה. **למעשה**, הייתי צריכה להגיש אותה כבר אתמול.
תמיד חשבתי שהם חברים טובים, אבל **בעצם** הם ממש לא אוהבים זה את זה.
- כיוון ש...** because, since

כיוון שאת תלמידה מצויינת, את יכולה ללמוד ששה קורסים בסמסטר הזה.
- כלומר** that is, in other words

הסמסטר מתחיל בסוף ינואר, **כלומר** באמצע החורף.
- לכן, מסיבה זו** therefore, for this reason

אתמול לא הרגשתי טוב, **לכן** לא הגעתי לפגישה.
הרצל היה עיתונאי. **מסיבה זו** הוא הכיר בחשיבות הפרסום.
- לדוגמה (לדוגמא), למשל** for example

סדרת הטלוויזיה "סרוגים" עוסקת בנושאים שחשובים לצעירים דתיים. **לדוגמה**, כל הדמויות בסדרה רוצות להתחתן.
בית הספר "אביב" מאד יפה. במסדרון, **למשל**, תלויים ציורים ועבודות אמנות של ילדי כיתות א'.
- לדעתי, לדעתי** in my opinion

לדעתי, הסרט "ילדי סטאלין" הוא סרט מצויין על תקופת הפילוג בקיבוצים.
מדוע **לדעתך** אתה האדם המתאים לתפקיד שאנחנו מציעים?
- לעומת זאת** however

סדרת הטלוויזיה "רמזור" היא קומדיית מצבים. **לעומת זאת**, "מרחק נגיעה" היא סדרת דרמה.
- בניגוד לכך** contrary to

תל אביב היא עיר ללא הפסקה, **בניגוד לכך** בירושלים כל מקומות הבילוי סגורים בשבת.

- **למרות (זאת) despite**
התלמידים התכוונו למבחן במשך שבוע. **למרות זאת**, הציונים שלהם היו נמוכים.
- **אף על פי ש... although**
השארתי את העוגה בתנור, **אף על פי ש**זמן האפייה כבר הסתיים.
- **בגלל + noun because of the..**
בגלל המצב הבטחוני כבישי הצפון נסגרו לתנועה.
ההצגה נדחתה **בגלל מזג האוויר** הסוער.
- **מפני ש... (משפט מורכב), כי (משפט פשוט) because**
לא הלכתי איתם לסרט **מפני ש**כאב לי הראש.
היום אני עובדת בבית **כי** האוניברסיטה סגורה.
אז: היום אני עובדת מהבית **כי** סגרו את האוניברסיטה.
- **קודם כל, ראשית first of all (אין שנית, שלישית...)**
ראשית, ברצוני לומר שאתם תלמידים מצויינים.
קודם כל, צריך לומר שהרצל היה אבי הציונות המדינית.
- **אחר, אחרי, אחר כך afterwards, after**
אחרי הצהריים בא הערב.
אחר הגשם, יצאה השמש וקשת הופיעה בשמיים.
בתחילת ההרצאה הוא מאד התרגש, **ואחר כך** הוא נרגע והשתחרר.
- **לסיכום in summation**
לסיכום, ברור שהקיבוצים תרמו רבות להתפתחות הכלכלה הישראלית.

לפתיחת עבודה/מאמר: <

- בעבודה זו אדבר על **במחקר זה** אדבר על...
- בעבודה זו **אדון ב...** **בסיבה/סיבות ל...** **בגורם/גורמים ל...**
- מחקר זה ידון ב... **בסיבה/סיבות ל...** **בגורם/גורמים ל...**
- עבודה זו **תעסוק ב...** **מחקר זה יעסוק ב...**
- בעבודה זו (במחקר זה) ברצוני **לתאר את / להציג את / לבדוק את / לשאול את / לברר את...**
- בהמשך אדבר על.../ **נעסוק ב...** **אתאר את...**

לסיום פסקה: <

- אסיים ב...
- לסיכום...
- לבסוף,
- בסך הכל...
- בקיצור, / בקצרה...
- המסקנה...

לעבודת מחקר: <

- עובדה (ש) it is a fact that ...
- מידע זה this data/ information
- דיון ב... discussion of
- הוכחה proof
- תוצאה של, כתוצאה מ... (as) a result of
- מסקנה conclusion

שיעורי בית שבוע 12 heb 120 spring 2015 Homework drills week 12

משפטי תנאי Conditional Sentences

בבקשה להשלים את המשפטים:

1. _____ היה לי כסף הייתי עשירה.
2. _____ יהיה לי כסף אהיה עשירה.
3. _____ היה לי כסף לא הייתי עשירה.
4. _____ הייתי מקבלת כסף ממישהו הייתי עשירה.
5. _____ הוא היה בא אלי הייתי אני הולכת אליו.
6. _____ אוהבים – מתנשקים.
7. _____ את אוהבת אותו – נשקי אותו!
8. _____ לא תלכי אליו הוא יבוא אליך.
9. _____ למדתי למבחן הייתי מצליח.
10. _____ הם היו לומדים למבחן הם היו מצליחים.
11. _____ אתם למדתם למבחן לא הייתם מצליחים.
12. _____ הקשבת לי היית יודע את התשובה.

***

1. אילו הם למדו עברית _____
2. אילולא באתם אלינו _____
3. אם תקנו לי מתנה _____
4. כשתבואו אלי _____
5. אילולא היה לי חבר _____
6. לו הייתי רוקפלר _____
7. אילו היה שלום במזרח התיכון _____
8. אם תרצו _____.
9. אם רוצים _____
10. אם יש לך כסף _____
11. לולא היה לך כסף _____
12. לו הם היו רוצים _____

Drill week 12 academic writing

1. In my opinion, one needs to think about moral dilemmas in order to be a better person.
2. First of all I would like to thank my parents for always being there for me. In other words: my parents are the best!!!
3. The weather has been changing everywhere. For example, the last winter in Boston was colder than any other winter in the last century.
4. It is impossible to find this book, but in contradiction you can find another book.
5. I am going to graduate from Harvard this summer. My next step will be to find a good job.
6. As a consequence of the terrible winter many roads need to be repaired (there is a need to repair...).
7. This research is not academic, and in addition to that, the language register is very low.
8. In order to understand this article one needs to know ancient Greek.
9. In spite the fact that he is a famous professor, his books are very bad. In general, there are no serious researchers in this university.
10. The book claims that the weather will change tomorrow. In short, be prepared!
11. In this article I would like to describe the reasons to this situation and to explain the causes for it.
12. This research was written in the year 1953. Later the same writer regretted his conclusions. One needs to ask (the question is asked) why?
13. I explained the reasons for my decision. By the way, these are the same reasons I gave a year ago.
14. This paper is well written, however, I would have preferred a short version of it.
15. Since you are such a wonderful student, you can take 5 courses this semester.
16. Although he was my student 15 years ago I still remember how he discussed this topic.
17. This paper will discuss the question of moral dilemmas as a tool to study new languages.
18. In conclusion, to my opinion there is no need to take this data (in consideration בחשבון).
19. The scientist received very strange results in this experiment.
20. As a result of his paper, the scientists started to use new methods (דרכים) in research of the cells (תאים). In general, every paper contributes something to science.

חזרה בכיתה שבוע 12 heb 120 spring 2015

משפטי תנאי Conditional Sentences

בבקשה לתרגם את המשפטים:

1. Had I wanted to come to you I would have come.
2. Had she not loved you she would have not kissed you.
3. If you took the class you will take the exam.
4. If they are happy they will dance in the party.
5. Had they succeeded in the exam they would have been accepted to the university.
6. If you want to drink alcohol - show me your I.D.
7. Had she not loved him she would have not had his phone number.
8. Had I decided to be your friend I would have given you flowers.
9. Had they not eaten at home they would have eaten in the restaurant.
10. Had you not wanted to study I would've had you in this class.
11. If she wants him she needs to call him.
12. If you are a good boy you will be able to play with your friends outside.
13. If you want to go this way - go!
14. When one loves somebody one stays there.
15. When you want something - you get it.

Drills Week 12 spring Heb 120b

אוצר מילים כללי

1. Don't use the scissors to cut the meat! Use the knife!
2. She has a red belt, but it is too short for her...
3. My dear friend, why are you so pale? Didn't you go out to the sun today? Are you sick?
4. There is so much dirt on the margins of the way!!! We must volunteer to clean it!
5. The doctor touched the child's forehead to see if he has temperature.
6. What can be done about the lice in the kindergarten?
7. Look at the mirror: what do you see? I can see a man, 20- years old, with long hair and big smile. Who is it? I don't believe it's me!
8. It is a shame that you speak so to your parents!
9. Where is my bag? Was it lost? Where was it lost?
10. In the Israeli culture lice are connected to the Holocaust, not to dirt....
11. There were not many survivors amongst the women, men and children.
12. The Holocaust dictionary includes the following words: ashes, railway track, death camp, concentration camp and transport.

כריתה – סביון ליברכט

עיבוד - אירית אהרני

כאשר הוציאה הַנִּיָּה את הַמַּסְפְּרִיִּים החדים החלו עיניה מַזְדַּגְגּוֹת, וכאשר שלחה ידה אל ראש נכדתה וסירקה באצבעותיה את השיער הנוצץ כזהב כבר היו כל פניה מסיכה.

"בואי קרוב לחלון, ממה'לה, שסבתא תראה טוב ולא תעשה לך פצע. סבתא אוהבת אותך ולא רוצה שיכאב לך אף פעם בעולם. ותוריד קצת את הראש שסבתא תעשה את זה כמו שצריך".

הילדה שהרגישה את חשיבותו של הדבר הנעשה בה, עמדה שעה ארוכה שקטה וצִיִּיתִנִּית, ראשה מורכן, שתי ידיה מאחורי הַחֲגוּרָה של שמלתה הקצרה, ועיניה בשיער הבהיר הַצֹּנֵחַ ונופל סביב סנדליה.

"אנחנו נעשה את זה טוב טוב" לחשה הַנִּיָּה בקול מלא הבטחות אל הַעוֹרֵף הַחִיוּר הַנִּגְלָה מול האור. "שלא יישאר שום דבר על הראש החמוד וכל הליכלוכים יפלו".

ידה הזיזה את המספריים בזריזות. כך עבדה כִּאֲחוּזַת תַּזְזִית ועיניה קפואות.

לבסוף היה הראש גִּזֵּז כולו: זִיפִּי שיער קצרים עומדים מעל לַקֶּרְקֶפֶת חיוורת, מגלים את העור הצחור אשר לא נַחֲשַׁף לאור מאז שצמח השיער לראשונה.

מספריים – scissors
מזדגגות – glassed

צייתנית – obedient
מורכן – lowered

חגורה – belt
צונח – drops, falls
עורף – back of the neck

נגלה – become visible
חיוור – pale
ליכלוך – dirt

אחוזת תזזית – frantic, wild

גזוז – cut
זיפים – bristles
קרקפת – scalp
נחשף – to be exposed

לדאוג - to worry

למשש - to touch

מגע - a touch

ערימה - pile

פתק, פיתקה - a note

סיכה - a pin

צווארון - collar

מראה - a mirror

to be angry with somebody
(children speech) - להיות
ברוגז

להדביק - to glue

אז נשמה הִנִּיה נשימה עמוקה וכל גופה רעד. היא החזירה את המספריים למקומם, צנחה על הכיסא, משכה אליה את נכדתה וחיבקה אותה בכל כוח ידיה ונשקה על עורפה נשיקות רבות. "עכשו הכל יהיה בסדר, ממה'לה. לא צריך לדאוג יותר".

הילדה שלחה שתי ידיים רכות ומיששה את ראשה. היא נבהלה מן המגע החדש. אחר כך הביטה אל ערימת השיער שעל הרצפה, והחלה לבכות: "את גזרת לי את כל השערות. עכשו אני כמו ילד".

הניה משכה את הילדה אליה וחיבקה אותה: "ככה היינו מוכרחים לעשות, ממה'לה".

"למה?"

"בגלל הפיתקה של הגננת. את זוכרת שהגננת שמה לך פיתקה עם סיכה על הצווארון של החולצה? זה מה שהיה כתוב שמה. אבל עכשו הכל יהיה בסדר. השערות יגדלו לך מהר מהר והן יהיו נקיות נקיות".

הילדה רצה אל המראה הגדולה בחדר של הוריה וחזרה אל סבתה בוכה: "אני לא נראית יפה בלי השערות שלי. אני לא רוצה ללכת ככה לגן. כולם יצחקו עלי כי זה לא יפה בכלל. אני יגיד לאמא שלי מה שאת עשית לי. היא תהיה ברוגז איתך ואחר כך היא תדביק לי בחזרה את השערות".

הִנִּיה קראה לילדה: "ממה'לה, בואי לכאן, לסבתא. קרוב קרוב ליד סבתא. סבתא תספר לך משהו. נכון שמחר יש לך יום הולדת ואת כבר גדולה ומבינה הרבה דברים כמו ילדה גדולה? אני אספר לך עכשו משהו שרק ילדים גדולים מבינים, ואת תראי שככה היינו מוכרחים לעשות".

הראשון לראות היה צָבִי. לרגע אחד עמד נדהם, אחר כך הסתכל בשערות על הרצפה והחזיק בשתי ידיו את ראשו.

הילדה עזבה את סבתה, רצה אל אביה ופרצה בבכי. "אבא, תראה מה סבתא עשתה לי. היא חתכה לי את כל השערות. זה בכלל לא יפה. כל הילדים יגידו שאני כמו קוף."

הָנִיָּה קמה והלכה אל בנה: "צביקה, אני רוצה להראות לך משהו".

צביקה ליטף את ראשה של בתו. "אמא, אני לא יודע מה קרה לך. את השתגעת לגמרי הפעם".

"תראה מה כתוב פה" שמה את הפתק מול עיניו. "תקרא בעצמך ותגיד אם זה לא בושה שבמשפחה שלנו יהיה דבר כזה".

"זה פתק מהגננת" אמר צביקה בלי לקרוא. היא שולחת כזה כל יום שישי לכל הילדים בגן".

"צביקה, כתוב כאן שיש לה כינים!"

"אני יודע".

"מה זאת אומרת אתה יודע? כאילו זה נורמלי שדבר כזה קורה אצלנו במשפחה, והגננת יודעת וכל מי

שרואה את הפתק יודע ואנשים מדברים על זה".

קוף - a monkey
נדהם - stunned, shocked

ללטף - to caress
להשתגע - to go crazy

בושה - shame

כינים - lice

"אמא , את השתגעת לגמרי. תראי מה עשית לה. היה לה השיער הכי יפה בגן. לא סיפרנו אותה מאז שנולדה. איך יכולת לעשות לה דבר כזה?"

"אבל צביקה, יש לה כינים! מה זה חשוב שיער יפה או לא יפה אם יש לה כינים?"

הניה הסתכלה על ראש נכדתה והחלה לבכות: "זה באמת לא יצא לי יפה. הייתי צריכה לגזור ישר. ממה'לה, את סולחת לסבתא? את יודעת שסבתא רוצה את הכי טוב בעולם בשבילך? זה יגדל מהר, ממה'לה, ויהיו לך השערות הכי יפות ולא יהיו לך כינים".

צבי אמר בקול כבוי: "אני באמת לא יודע מה נעשה עם זה. בואי, אמא, היכנסי לחדר השני. זיוה עוד מעט צריכה להגיע. היא הלכה להזמין עוגת יום הולדת. מה היא תעשה כשהיא תראה את זה אני לא יודע בעצמי".

בחדר העבודה של בנה, עיניה פקוחות בחושך שמעה הניה את כלתה צועקת, את נכדתה בוכה ואת בנה מנסה להסביר.

"אז מה זה מעניין אותי עכשו?" שמעה את כלתה. "אז ככה עשו להם במחנה לפני ארבעים וחמש שנים. העולם התקדם קצת ואנחנו לא במחנות עכשו. תראה איך הילדה שלך נראית! תסתכל עליה! מחר יש לה יום הולדת. היא מגולחת לגמרי. יש לה שריטות. צריך לשבור לאשה הזאת את שתי הידיים. תיקח את האשה הזאת מכאן לפני שאני הורגת אותה בידיים שלי. אמא שלך לא נורמלית! בשואה הזאת

לגזור - to cut
לסלוח - to forgive

כבוי - extinguished

פקוח - open

מגולחת - shaved
שריטות - scratches

הלך לאיבוד - to be lost
 בורג - screw
 פאה נוכרית - wig

ניתלה - was hanged
 נביחה - barking
 נאנקה - to moan
 התהפכה - to turn over
 קירצפה - to scrub
 שלוה - calm, peaceful

הלכו לה לאיבוד כמה ברגים בראש. צריך לקחת אותה לבית משוגעים. איך אפשר להוציא ילדה ככה

לרחוב? מה נעשה איתה? נשים לה פאה נוכרית? אני רוצה שאמא שלך תלך מהבית שלי עכשיו!"

פתאום הפסיקו הצעקות ואחר כך נשמע בכי עוד פעם. "אתה שומע טוב מה שהילדה שלך אומרת? אתה

מבין מה קורה פה? היא יודעת מה שהכינים עשו כשאנשים מתו במחנה ריכוז. את זה ילדה בת ארבע

צריכה לשמוע? זה סיפור מתאים לגיל הזה? אני רוצה שלילדה שלי יספרו על סינדרלה ולא על אושוויץ!"

בחדר היתה הניה בתוך שקט גדול. הנער שניתלה ברגליו ליד המעבר שבין מחנה הנשים למחנה הגברים

הפסיק לצעוק. נשמעו רק נביחות כלבים. האשה שישנה לידה נאנקה והתהפכה, מבקשת את החום של

הגוף השכן. הניה שלחה ידה וקירצפה באצבעות חסרות ציפורניים את עור ראשה. בבוקר תמצא כי שכנתה

מתה בלילה בשנתה. האשה המתה נראתה חיה מתמיד, שלוה. כאשר יקומו הנשים בבוקר יתחילו כבר

הכינים לעזוב את הגוף הריק, ייראו כמו קו שחור, מחפשות דרך אל גוף אחר,

מחפשות לעצמן חיים חדשים.

תמצית המילון העברי השימושי לדורות האחרונים - צבי עצמון

רַכָּבָה, סבֹּן, גַּז, מַחְנֶה,

מִיִּין קִינֵד, מִיִּין קִינֵד

טרקטורים – רוני סומק

הבָּנִים שֶׁל דוֹקְטוֹר מְנַגֵּלָה מוֹכְרִים טְרַקְטוֹרִים

בְּדֶרֶךְ שֶׁבִּין מִינְכֵן לִשְׁטוּטְגַּרְט.

מִי שִׁיקְנָה אוֹתָם יַחֲרֹשׁ אֶת הָאֲדָמָה,

יִשְׁקָה עֵץ,

יִצְבַּע בְּאֲדוֹם אֶת רַעְפֵּי הַבֵּית

וּבִפְסִטִּיבֵל הַבִּירָה יִרְאֶה אִיךָ תִּזְמַרְתַּם הַמִּסְבָּאָה

מוֹצָצֶת עַל הַרְחָבָה כְּחִילִי בְּדִיל בְּחִלּוֹן רְאוּהָ.

בְּמִכּוֹן הַיָּפִי שֶׁל הַהִיסְטוֹרִיָה יוֹדְעִים לִסְרֹק בְּלוֹרִית

אֶפִּילוֹ בְּשַׁעֲרָה שֶׁל

מִפְלָצָה.

אושׁוויץ 5.6.40-27.1.45 - אלישבע זוהר

כּוֹכַב אוֹשׁוֹיץ בֶּער

אַרְבַּע שָׁנִים שָׁשָׁה חֳדָשִׁים וּשְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת.

יוֹתֵר מֵאַלֶף וְחֲמִשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשָׁה יוֹם.

שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ אֶלֶף שָׁבַע מֵאוֹת תַּשְׁעִים וְשִׁתִּים שָׁעוֹת.

שְׁנֵי מִלִּיּוֹן מֵאֵתִים וְשִׁבְעַת אֲלָפִים וְחֲמִשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים דְּקוֹת. יוֹתֵר

מִמֵּאָה שְׁלֹשִׁים וְשִׁתִּים מִלִּיּוֹן וְאַרְבַּע מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים וְאַחַת אֶלֶף שְׁנִיּוֹת.

זֶה הָיָה בְּאַמְצַע הַמֵּאָה הַזֹּאת.

כּוֹכַב אוֹשׁוֹיץ בֶּער בְּשֵׁשׁ מוֹשְׁבּוֹתָיו,

שְׁלֹשִׁים וְשָׁנִים קִילּוֹמֶטְרִים מֵרַבְעִים,

שֵׁשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים מִבָּנִים,

חֲמִשִּׁים כִּבְשָׁנִים, חֲמִשׁ מִשְׁרָפוֹת.

בְּכָל רֶגַע וְרֶגַע מִשְׁנֵי מִלִּיּוֹן וָרַבַּע הָרִגְעִים,

רַבַּע מִלִּיּוֹן רֹאשׁ אָדָם הָיוּ שָׁם.

בְּחֲמִשִּׁים וְחֲמִשָּׁה חֳדָשִׁים עָבְרוּ שָׁם

אֶל מוֹתָם

אַרְבַּעַת מִלִּיּוֹן וְחֲמִשׁ מֵאוֹת אֶלֶף

עַד כֹּה לֹא נִמְדְּדוּ מִלִּיּוֹנֵי הַקִּילּוֹמֶטְרִים

שָׁעָבְרוּ הַנְּדוֹנִים בְּדֶרֶךְם אֶל הַמוֹת.

עַד כֹּה לֹא נִמְנוּ אֵלֶּה שְׁגוּפָם נִגְף בְּדֶרֶךְ,

שְׁנַפְשָׁם נִמְסָה בְּשִׁלְגִים, שְׁלֹבָם כָּבֵה

תַּחַת שְׁמֵי הַיָּמִים וְהַלִּילוֹת.

דִּמְמָתָם לֹא נִרְשָׁמָה. דִּמְעוֹתֵיהֶם לֹא נֶאֱסָפוּ

וְקוֹלָם לֹא נִשְׁמַע. כּוֹכְבִים לֹא הָאִירוּ

וְהַנִּסִּים הַלְּבָנִים לֹא נִרְאוּ

לֹא נִרְאָה הָאֱלֹהִים

הָאֶחָד

יִתְגַּדֵּל שְׁמוֹ

אבא ואמא הלכו לקולנוע, אילנה יושבת לבד בכורסה ומעיינת בספר אפור / מאיר ויזלטיר

armchair – כורסה
to read, to – לעיין, מעיינת – consider
to page – מדפדפת – through, browse
ugly – מכוער, מכוערים
reading glasses – משקפיים
bald – קרח
moustache – שפם

היא מדפדפת, דוידים ערמים

רצים ערמים ורזים כל-כך,

וגם דודות עם הטוסיק בחוץ

ואנשים בפז'מות כמו בתיאטרון

ומגני-דוד מבד.

וכלם כל-כך מכערים ורזים,

ועינים גדולות כמו לעופות.

זה נורא משנה וכל-כך אפר. ואילנה יש לה עפרונות

אדמים

וכחלים וירקים וצהבים וירדים.

אז היא הולכת לחדר שלה

ומביאה את כל העפרונות היפים

ומצירת בחשק גדול

לכלם משקפים ופרצופים מצחיקים.

וביחוד לילד הקרם הרזה

היא עושה לו שפם ענקי אדם קזה

ובסוף השפם עומדת צפור.

עדות / דן פגיס

מדים – uniform
מגפיים – boots
בצלם – in the image of

צל – shadow

בחסדו, חסד – mercy
ברחתי, לברוח – to escape
קליל – light
מפויס- placated
מתנצל – apologetic
עשן - smoke

לא לא: הם בהחלט
היו בני אדם: מדים, מגפיים
אף להסביר. הם נבראו בצלם.

אני הייתי צל.
לי היה בורא אחר.

והוא בחסדו לא השאיר בי מה שימות.
וברחתי אליו, עליתי קליל, כחל,
מפויס, הייתי אומר: מתנצל:
עשן אל עשן כל יכול
שאין לו גוף ודמות.

כתוב בעפרון בקרון החתום / דן פגיס

קרון – railroad car
חתום – sealed
משלוח – transport,
shipment
חוה - Eve

כאן במשלוח הזה
אני חוה
עם הבל בני
אם תראו את בני הגדול
קין בן אדם
תגידו לו שאני

מתוך בראשית פרק ד'

1. Now the man knew his wife Eve, and she conceived and bore Cain, and she said, "I have acquired a man with the Lord."

2. And she continued to bear his brother Abel, and Abel was a shepherd of flocks, and Cain was a tiller of the soil.

3. Now it came to pass at the end of days, that Cain brought of the fruit of the soil an offering to the Lord.

4. And Abel he too brought of the firstborn of his flocks and of their fattest, and the Lord turned to Abel and to his offering.

5. But to Cain and to his offering He did not turn, and it annoyed Cain exceedingly, and his countenance fell.

6. And the Lord said to Cain, "Why are you annoyed, and why has your countenance fallen?"

7. Is it not so that if you improve, it will be forgiven you? If you do not improve, however, at the entrance, sin is lying, and to you is its longing, but you can rule over it."

8. And Cain spoke to Abel his brother, and it came to pass when they were in the field, that Cain rose up against Abel his brother and slew him.

9. And the Lord said to Cain, "Where is Abel your brother?" And he said, "I do not know. Am I my brother's keeper?"

10. And He said, "What have you done? Hark! Your brother's blood cries out to Me from the earth.

א. וְהָאָדָם יָדַע אֶת חַוָּה אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד
אֶת קַיִן וַתֹּאמֶר קָנִיתִי אִישׁ אֶת יְהוָה :

ב. וַתִּסּוֹף לָלֶדֶת אֶת אָחִיו אֶת הָבֶל וַיְהִי הָבֶל
רֹעֵה צֹאן וְקַיִן הָיָה עֹבֵד אֲדָמָה :

ג. וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קַיִן מִפְּרִי הָאֲדָמָה
מִנְחָה לַיהוָה :

ד. וְהָבֶל הֵבִיא גַם הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ
וּמִחֲלִבָּהוּ וַיִּשַׁע יְהוָה אֶל הָבֶל וְאֶל מִנְחָתוֹ :

ה. וְאֶל קַיִן וְאֶל מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה וַיַּחַר לְקַיִן
מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָנָיו :

ו. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל קַיִן לָמָּה חָרָה לָךְ וְלָמָּה
נָפְלוּ פָנֶיךָ :

ז. הֲלוֹא אִם תֵּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תֵיטִיב
לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ וְאֵלֶיךָ תִּשְׁוֹקֶתוּ וְאַתָּה
תִּמְשָׁל בּוֹ :

ח. וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל הָבֶל אָחִיו וַיְהִי בִּהְיוֹתָם
בַּשָּׂדֶה וַיִּקָּם קַיִן אֶל הָבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ :

ט. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל קַיִן אֵי הָבֶל אָחִיךָ
וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הֲשֹׁמֵר אָחִי אָנֹכִי :

י. וַיֹּאמֶר מָה עָשִׂיתָ קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ צֹעֲקִים
אֵלַי מִן הָאֲדָמָה :

11. And now, you are cursed even more than the ground, which opened its mouth to take your brother's blood from your hand.

12. When you till the soil, it will not continue to give its strength to you; you shall be a wanderer and an exile in the land."

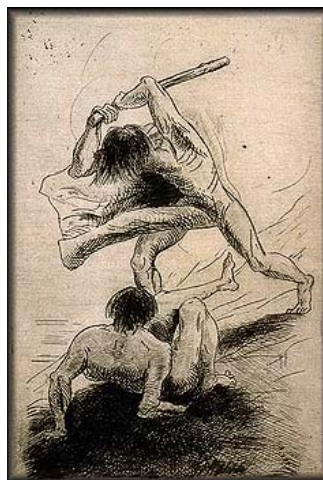
13. And Cain said to the Lord, "Is my iniquity too great to bear?

14. Behold You have driven me today off the face of the earth, and I shall be hidden from before You, and I will be a wanderer and an exile in the land, and it will be that whoever finds me will kill me."

15. And the Lord said to him, "Therefore, whoever kills Cain, vengeance will be wrought upon him sevenfold," and the Lord placed a mark on Cain that no one who find him slay him.

16. And Cain went forth from before the Lord, and he dwelt in the land of the wanderers, to the east of Eden.

17. And Cain knew his wife, and she conceived and bore Enoch, and he was building a city, and he called the city after the name of his son, Enoch.

יא. ועתה ארור אתה מן האדמה אשר
פצתה את פיה לקחת את דמי אחיך מידך :

יב. כי תעבד את האדמה לא תספ תת כחה
לך נע ונד תהיה בארץ :

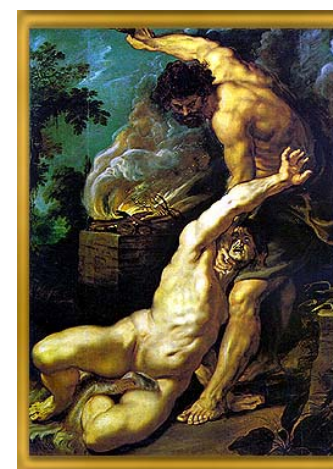
יג. ויאמר קין אל יהוה גדול עוני מנשוא :

יד. הן גרשתי אתי היום מעל פני האדמה
ומפניך אסתיר והייתי נע ונד בארץ והיה כל
מצאי יהרגני :

טו. ויאמר לו יהוה לכן כל הרג קין
שבעתים יקם וישם יהוה לקין אות לבלתי
הכות אותו כל מצאו :

טז. ויצא קין מלפני יהוה וישב בארץ נוד
קדמת עדן :

יז. וידע קין את אשתו ותהר ותלד את
חנוך ויהי בנה עיר ויקרא שם העיר בשם
בנו חנוך :

שיר הפרטיזנים /הירש גליק תרגום/נוסח עברי: אברהם שלונסקי

שנת כתיבה: יידיש – 1943 עברית – 1945 הלחנה - 1937

to hide – להסתיר	עננה – cloud
to long for – להיכסף	מצעד – parade, march
to thunder – להרעים	ירכתיים – rear, hindpart
	כפור – frost
	מכאוב, מכאובות – pain
	ייסורים – suffering
	טיפה – drop
	ניגרה, להגיר – to flow
	ינב, להניב – to bear fruit
	גבורה – courage
	עמוד השחר – dawn
	יהל – will illuminate
	צורר – bitter enemy
	יחלוף, לחלוף – to pass
	יאהר, לאחר – to be late
	דור – generation
	עופרת – lead
	ציפור דרור – bird free, sparrow
	מרחב – open space
	נאגאנים – Abrand name of a pistol,
	used by the Partisans to designate
	all pistols

אל נא תאמר: הנה דרכי האחרונה,
את אור היום הסתירו שמי העננה.
זה יום נכספנו לו עוד יעל ויבוא,
ומצעדנו עוד ירעים: אנחנו פה!

מארץ התמר עד ירכתי כפורים
אנחנו פה במכאובות וייסורים
ובאשר טפת דמנו שם נגרה
הלא ינב עוד עז רוחנו בגבורה.

עמוד השחר על יומנו אור יהל.
עם הצורר יחלף תמולנו כמו צל.
אך אם חלילה יאחר לבוא האור
כמו סיסמה יהא השיר מדור לדור.

בכתב הדם והעופרת הוא נכתב;
הוא לא שירת צפור הדרור והמרחב,
כי בין קירות נופלים שרוהו כל העם,
יחדיו שרוהו ונאגאנים בידם.

על כן אל נא תאמר: דרכי האחרונה
את אור היום הסתירו שמי העננה.
זה יום נכספנו לו עוד יעל ויבוא,
ומצעדנו עוד ירעים: אנחנו פה!

<http://www.zemereshet.co.il/song.asp?id=162>

כשתגדל / יעקב גלעד, לחן יהודה פוליקר

תגדל, לגדול – to grow up

צלחת – plate

חלל – space

גוזל – young bird, chick

עזוב, לעזוב – to leave, let go

יצמח, לצמוח – to grow

משקפים – eyeglasses

לרדוף – to chase

עפר – dust, earth

תתערבב, להתערבב – to mix

תשקיף, להשקיף – to observe

תתנדנד, להתנדנד – to totter, sway

ערסל – hammock

חכה **שיתגדל**, אמרו לך לא פעם
איש אחד גבוה ואשה נמוכה
אם לא תאכל לא תגדל אף פעם
ילד טוב משאיר **צלחת** ריקה
תגדל, תגדל ותהיה גנרל
תהיה אקטרוֹנאוט ותעוף **לחלל**
אתה לא רצית להיות אפילו חייל
או סתם להיות כמו כולם כשתגדל
אבל, אותך אף אחד לא שאל.

כשתגדל ותראה איזה ילד
אז תגיד **לגוזל** לא צריך שתגדל
כשתגדל ויהיה לך ילד
שיבוא וישאל מה יהיה כשאגדל
אז תגיד לו **עזוב**, אל תשאל.

לך הביתה, עזוב את בית הספר
אמרו שממך כבר לא **יצמח** שום דבר
אשה גדולה ואיש **במשקפים**
ימשיכו **לרדוף** עד הסוף עד עפר
תגדל, אל **תתערבב** בקהל
תשקיף מן הצד **תתנדנד** בערסל
אתה לא רצית להיות שם בכלל
אז מה, אותך אף אחד לא שאל
אתה נשארת גוזל שנפל.

כשתגדל ותראה איזה ילד
אז תגיד **לגוזל** לא צריך שתגדל
כשתגדל ויהיה לך ילד
שיבוא וישאל מה יהיה כשאגדל
אז תגיד לו **עזוב**, אל תשאל.

<https://www.youtube.com/watch?v=09oIFhsN9vo>

אפר ואבק / יעקב גלעד לחן יהודה פוליקר

lavender - לילך
ruins - חורבות
to fish - לדוג
river - נהר

eternity - נצח
ashes - אפר
dust - אבק

to be erased – להמחק

pocket - כיס
a crystal – גביש

journey - מסע
desperate - נואש
shack - צריף
lot - מגרש

railroad tracks – מסילה
station - תחנה

יום אביב ריחות לילה
בין חורבות העיר שלך
יום יפה לדוג בנהר
בתוכי הלב נשבר
ילדותך אשה קטנה
אנשים שאיש לא מכיר
אין אפילו בית שיזכיר

ואם את נוסעת לאן את נוסעת
הנצח הוא רק אפר ואבק
לאן את נוסעת לאן את נוסעת
שנים וכלום עוד לא נמחק.

קחי מעיל יהיה לך קר
כסף כיס, גביש סוכר
אם יהיו קשים הימים
הזכרי בי לפעמים
ואם זה עוד מסע נואש
אל הצריף, אל המגרש
במסילת העיר הישנה
איש לא יחכה בתחנה.

<https://www.youtube.com/watch?v=N5PopddqkSo>

התחנה הקטנה טרבלינקה / ולדיסלב שלנגל, לחן: יהודה פוליקר תרגום: הלינה בירנבאום

כרטיס חזור –
 return ticket
 מנפנף – to wave
 מטפחת – handkerchief
 תלויה – hanging
 דממה – silence
 לקדם – to
 welcome
 שממה – wilderness
 אטומה – opaque
 שותק, לשתוק – to
 be silent
 עמוד – pole
 שלט – sign
 פרסומת – advertisement
 ססמה – slogan
 בלוייה – worn out
 בשלו, לבשל – to
 cook

ובעבור מליון
 לא תקבל כרטיס חזור
 ואיש לא מחכה בתחנה
 ואף אחד לא מנפנף שם במטפחת
 רק באויר תלויה דממה
 לקדם פניך בשממה אטומה
 ושותק עמוד התחנה
 ושותקים שלושות האשוחים
 שותקת הכתובת השחורה
 כי כאן התחנה טרבלינקה
 כאן התחנה טרבלינקה
 ורק שלט פרסומת
 תלוי עוד מאז
 ססמה ישנה ובלוייה האומרת:
 "בשלו רק בגאז"
 כאן התחנה טרבלינקה
 כאן התחנה טרבלינקה

תחנה – station
 קו – line

נמשכת, להמשך –
 to continue

אשוחים – fir trees
 לגדול – to grow
 כתובת – address

קופה – cashier, register
 מטענים – luggage

כאן התחנה טרבלינקה
 כאן התחנה טרבלינקה
 בקו שבין טלושאי לורשה
 מתחנת הרקבת וורשאו אוסט
 יוצאים ברקבת ונוסעים ישר
 הנסיעה נמשכת לפעמים
 חמש שעות ועוד ארבעים וחמש דקות
 ולפעמים נמשכת אותה נסיעה
 חיים שלמים עד מותך
 והתחנה היא קטנטונת
 שלושה אשוחים גדלים בה
 וכתובת רגילה אומרת:
 כאן התחנה טרבלינקה
 כאן התחנה טרבלינקה
 ואין אפלו קופה
 גם איש המטענים איננו

<https://www.youtube.com/watch?v=IFVdO5QVs4I>

חלון לים התיכון / יעקב גלעד לחן יהודה פוליקר

ביצוע 1: יהודה פוליקר ביצוע 2: סיסטם עאלי

הבטחתי לכתוב כשנסעתי

ולא כתבתי מזמן

עכשו את כל כך חסרה לי

חבל, חבל שאת לא כאן.

אחרי שהגעתי ליפו

תקוות נולדו מתוך יאוש

מצאתי לי חדר וחצי

על גג של בית נטוש.

יש פה מטה מתקפלת

אם נרצה שלושיתנו לישון

את אני והילד

מול חלון משקיף לים התיכון.

ואולי מרחוק יש סכוי אחד למיליון

ואולי מרחוק איזה אושר מתגנב אל החלון.

חסרה – lacking,
missing
את חסרה לי – I miss you

הגעתי, להגיע – to arrive
יאוש – despair
נטוש – abandoned

מתקפלת – folding
משקיף – overlooking

סכוי – chance
מתגנב, להתגנב – to
sneak into

רוחות, רוח – wind
צנח, לצנוח – to fall
descend
לפתע – suddenly
נשכחות – things
forgotten
פצע – wound

שנת חמישים סוף דצמבר
בחוץ מלחמת רוחות
השילג צנח כאן לפתע
לבן מזכיר לי נשכחות.
עוד הפצע פתוח
לו רק היית איתי עכשו
הייתי ודאי מספר לך
את מה שלא יגיד מכתב.

כאן אם תרצי יש לך בית
ואותי יהיה לך המון
צחוק ילדים בין הערבים
מול חלון משקיף לים התיכון.

בין הערבים – dusk

ואולי מרחוק יש סכוי אחד למיליון
ואולי מרחוק איזה אושר מתגנב אל החלון.

<https://www.youtube.com/watch?v=uHjsbA8Jv6A> (יהודה פוליקר)

<https://www.youtube.com/watch?v=mMhDWaquqtM> (סיסטם עאלי)

http://www.yadvashem.org/yadvashem_hebrew.asp אתר יד ושם:

<http://www.spielbergfilmarchive.org.il/hebrew/index.html> אתר ארכיון הסרטים והעדויות של סטיבן שפילברג:

אוצר מילים אביב רמת הביניים Modern Hebrew 120b					
שבוע 12					
Scissors	מספריים	כריתה			אוצר מילים לכתיבה אקדמית
Belt	תגורה				
Pale	חיוור				
Dirt	ליכלוך				
To worry	לדאוג				
To touch	למשש				
A note	פיתקה				
Mirror	מראה				
Shame	בושה				
Lice	כינים				
To be lost	הלך לאיבוד				
Calm, peaceful	שלווה				